

Hangon ympäristöyhdistys ry, Hangö miljöforening rf
Hanko 11.11.2006

Helsingin hallinto-oikeus
PL 120, 00521 Helsinki
Ratapihantie 9, 00520 Helsinki

ASIA:
Valitus Hangon kaupunginvaltuuston päätöksestä hyväksyä Järpholmenin
asemakaava

VALITTAJA:
Hangon ympäristöyhdistys ry
c/o Pertti Sundqvist
Haagankatu 3, 10900 Hanko

Hangon ympäristöyhdistys ry:n kotipaikka on Hanko. Yhdistys toimii luonnon- ja
ympäristönsuojelun edistämiseksi toimialueellaan Hangossa.

VAATIMUKSET

Hangon kaupunginvaltuuston päätös hyväksyä Järpholmenin asemakaava on
kumottava.

PERUSTELUT

1. Kaava ei perustu riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin

Ranta-alueille tapahtuvalla rakentamisella on vaikutuksia, jotka ulottuvat kaava-
alueeseen rajautuvaan vesialueeseen. Näitä vaikutuksia ei ole selvitetty
lainkaan. Hangon ympäristöyhdistyksen asiaa koskevasta muistutuksesta
huolimatta selvitys on jätetty tekemättä eikä menettelyä ole perusteltu
osoittamalla, että vaikutukset olisivat niin vähäisiä, että selvityksiä ei tarvitsisi
tehdä.

Valituksen kohteena olevassa kaavassa on osoitettu neljä rakennuspaikkaa
saareen. Kulku saarelle tapahtuisi veneillä. Kaavassa ei ole osoitettu yhteistä
laiturin paikkaa tonteille, joten on mahdollista, että jokaiselle tontille rakennetaan
oma laituri. On todennäköistä, että laiturirakenteita varten merenpohjaa
muokataan. Muokkaukset saattaisivat olla mahdollisia myös esimerkiksi
uimapaikkoja varten. Toteutusvaiheessa pienimuotoiset ruoppaukset voivat
aiheuttaa tilapäisiä tai pysyviä muutoksia rantaviivan läheisyyteen.

Viimeaikaiset tutkimukset ovat osoittaneet, että saaristossa lisääntyvä vesiliikenne rehevöittää merta. Moottorien potkurivirrat irrottavat pohjan pehmeitä sedimenttejä. Vesi samentuu. Pohjalietteeseen sitoutuneet ravinteet lähtevät liikkeelle rehevöittävine vaikutuksineen. Mahdolliset ruoppaukset samentavat tilapäisesti vettä ja pehmentävät rantasedimentin sellaiseksi, että potkurivirrat entistä tehokkaammin pystyvät sitä liikuttamaan.

Ruoppausten ja potkurivirtojen irrottamat ravinteet lisäävät levien kasvua. Kalliorantojen rihmalevät lisääntyvät ja kasvukauden loputtua irtoavat alustastaan. Veneiden aallot tehostavat tätä prosessia. Kuolleet levät ajautuvat saariston laakeille merenpohjille pieniin syvänteisiin. Pohjasedimentin päällä olevan rihmaleväpatjan alle muodostuu hapeton tila. Sen vaikutuksesta taas pohjalietteeseen saostuneet fosforiravinteet muuttuvat liukoiseen muotoon ja vapautuvat veteen. Tämä veteen tuleva fosforilisäys aiheuttaa saariston vesissä kasvituotannon lisääntymistä ja heikentää veden laatua. Saariston vapaa-ajan asutus ja siihen liittyvän veneilyn lisääntyminen seurannaisvaikutuksineen vaikuttavat meren pilaantumiseen.

Vesilain 1. luvun 15 § kieltää sellaisen toimenpiteen, joka aiheuttaa vesiluonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista tai huonontaa vesistön puhdistautumiskykyä. Ympäristönsuojelulain 3 § taasen kieltää ympäristön pilaamisen, mm. päästöt, joista aiheutuu haittaa luonnolle ja sen toiminnolle. Tällaiset riskit edellyttävät erityistä varovaisuutta ja siksi on tarpeen selvittää, onko kaavalla mahdollisesti tämänkaltaisia vaikutuksia.

Vaikka kaavamääräykset kieltävät vesikäymälän rakentamisen, muodostuu saareen kiinteistöillä muunkaltaisia talousjätevesiä, jos sinne rakennetaan esim. porakaivo. Asetus talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (542/2003) edellyttää kiinteistöllä muodostuvien talousjätevesien tehokasta puhdistusta. Olisikin ollut aiheellista selvittää, onko noin pienellä saarella mahdollisuuksia toteuttaa riittävät toimet jätevesien puhdistamiseksi ja niiden haittojen vähentämiseksi.

Edellä esitettyjen vaikutusmekanismien kautta on erittäin todennäköistä, että Järpholmeniin kaavoitetun rakennusoikeuden mukaisella asutuksella on selviä ja oleellisia vaikutuksia kaava-alueeseen rajautuvaan vesialueeseen ts. saaren rantavesiin. Tästä syystä kyseisistä vaikutuksista olisi tullut tehdä selvitys ennen kaavan hyväksymistä. Maankäyttö- ja rakennusasetus edellyttää, että vaikutukset veteen selvitetään. Erityisen tärkeää tämä on rantojen kaavoituksen yhteydessä.

2. Kaavassa on myönnetty liikaa rakennusoikeutta

Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunnon mukaan Järpholmenille sopiva mitoitus olisi ollut vain kolme rakennuspaikkaa. Lausunnosta huolimatta hyväksytyssä kaavassa on neljä rakennuspaikkaa. Runtas rakennusoikeus lisää kohdassa 1 esitettyjä vaikutuksia ja tekevät sitä tärkeämmäksi kohdassa 1

vaaditun selvityksen tekemisen.

3. Muistutukseen pyydetyn kannanoton ilmoittamatta jättäminen

Hangon ympäristöyhdistys jätti kaavaehdotuksesta muistutuksen, jossa kirjallisesti pyydettiin kannanottoa. Hangon kaupunki ei ole toimittanut yhdistykselle maankäyttö- ja rakennuslain 65§:n edellyttämää kannanottoa.

4. Osallistumis- ja arvioimissuunnitelma on esitetty liian myöhään

Maankäyttö- ja rakennuslain 74§ sekä Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 34§ edellyttävät selkeästi, että osallistumis- ja arviointisuunnitelma on esitettävä ennen kaavoitukseen ryhtymistä. Sama periaate koskee muutakin kaavoitusta. Tässä tapauksessa osallistumis- ja arviointisuunnitelma esitettiin vasta kaavaluonnoksen julkipanon yhteydessä.

Pertti Sundqvist
puheenjohtaja

Kalevi Keynäs
hallituksen jäsen

osoite:
Hangon ympäristöyhdistys
c/o Pertti Sundqvist
Haagankatu 3, 10900 Hanko

Liitteet:
1 Valitusosoitus
2. Ote pöytäkirjasta